

RÁ MŪDI RA PEDRO RA MŪDI CARTA NÚ'A BI 'YOFO RA APOSTOL NSAN PEDRO

Ra apostol Pedro opabi nú'ḡ ya gamfri xa nxani haburaza

¹ Nūgui drá Pedro, rá apostolgui ra Zidada Jesucristo. Dí op'ahḡ nuna carta nú'ahḡ gyá gamfrihḡ xcá pōñhḡ de ri haihḡ ne xcá nxañhḡ haburaza ma'ra ya hai, 'ra de gue'ahḡ guí 'bḡhḡ Mpono, ma'ra Galacia, nu ma'ra Capadocia, nu ma'ra Asia, ha nu ma'ra Bitinia. ² Ajuḡ ma Dadahḡ bi huancahḡ ngu nú'a xqui beni desde rá mudi pa dá camfrihḡ ma zi Hmuhḡ ra Jesucristo. Y po rá Maça Nḡahi bi t'axca ma mfenihḡ pa ga øtehḡ ra Zidada Jesu co 'nara mfeni xá nt'axi, y co rá maça ji'a xa xḡga ma ts'oquihḡ. Ajuḡ da jap'a'ihḡ ndunthi ne da max'a'ihḡ pa gui 'bḡhḡ te rá 'ñentho.

Ya gamfri pē'tsa 'nara nthø'mate de ra te pa nzantho

³ Ga xøcambenihḡ Ajuḡ nú'a to'o ma Dadahḡ ne go gue'a rá Dada ma zi Hmuhḡ ra Jesucristo. Nú'a xi ja ndunthi rá huecate pa guecaguihḡ, hangue xa 'racjḡ 'nara 'ra'yo te. Ne nubyá dí tø'mhḡ gue ma ga yopa ntehḡ ngue'a ma zi Hmuhḡ ra Jesucristo bi du nepḡ bi yopa nte ma'na'qui'a. ⁴ Nehe dí tø'mhḡ ga hañhḡ nú'a ra tsogui bí pescaguihḡ Ajuḡ nuni mahets'i nú'a hinda za da nhuati, nixi hinhya'mḡ da nts'oqui, nixi hinhya'mḡ ma da 'mēdi ngu yá xi ya za. ⁵ Ajuḡ xi sugaguihḡ co rá ts'edi ngue'a

dí camfrih_u'a. Nú'á sugaguih_u asta nú'a ra pa da ñangaguih_u nuua ja ra ximhai pa dí 'racj_u nuni mahets'i gatho nuya japi de ma mpøhøh_u nú'u 'bescaguih_u ne ma da hnequi rá ngats'i ra pa.

⁶ Hangue por gue'a xi drí johyah_u masque dí thoh_ubya ya ts'othogui nuua ja ra ximhai ngue'a go gue'a rá paha Ajuá, pe nuya thogui'u 'bestho ma da uadi ngue'a 'raya patho ma da njab_u. ⁷ Nubya dí thoh_u ya ts'othogui pa ma'na da zedi ma jamfrih_u, pa njab_u nu stua yopa penga ra Zidada Jesucristo, Ajuá ma xi da 'ñesca ma nsuh_u ne da johya'a ngue'a xa zedi ma jamfrih_u. Nja ngu ra oro 'rani ja ra tsibi pa ma'na da hogui, núj_u nehe dí thoh_u ya ts'othogui pa ma'na da zedi ma jamfrih_u. Nura oro masque huadi ne thogui, pe 'rani ja ra tsibi pa ma'na da hogui, y numa jamfrih_u ma'na ri muui que ra oro.

⁸ Nu'ahú grí mađih_u ma Zidadah_u ra Jesucristo masque hincá hyanth_u, ne guí camfrih_u'a masque nubya hinguí hanth_u'a, hangue xi grí johyah_u co 'nara danga johya xi xá nsunda. ⁹ Y nurá ngats'i ra pa, ngue'a xcá camfrih_u, ma guí tsøñh_u mahets'i hab_u ma dí t'a'ah_u gatho ya japi de ri mpøhøh_u.

¹⁰ Maya'b_u nuyá 'mehni Ajuá bi mā gue nujá ndí ma ga mpøhøh_u po rá hñoja'i Ajuá. Nuya 'mehni'u himbi za bi bađi de nuna mpøhø xa 'racj_u Ajuá nubya. Nu'ú xi mi øt'a ra ts'edi pa xa bađih_u te rí bonga nú'a bi mañ'u, pe himbi za. ¹¹ Nu'ú bi mā ngu nú'a mi xipa rá Maça Nđahi Ajuá gue ra Zidada Jesucristo mi ma da thogui ya ugui asta rá du, pe 'mefa mi ma da t'umba ra nsunda. Pe nu'ú himbi za bi bađi ha'm_u mi ma da njab_u, nixi hanja mi ma

da nja. ¹² Nuya 'mɛhni'ɥ bi sipi gue himi ma da hyanda nú'a mi mañ'ɥ, pe nuǰú hǎ. Pe bi sipabi'ɥ gue mi pɛ'tsi da nja gatho nú'a mi mañ'ɥ, pe asta 'mɛfa. Dí pahɥ gue nuya pabya xa nja gatho nú'a bi mañ'ɥ, ne gue'a ya xa xi'a'ihɥ nú'ɥ to'o manba rá noya Ajuǎ ne hanpa rá ts'ɛdi ra Mǎca Ndahi nú'a xuá 'bɛhna de mahets'i. Ne nuna mpɔhɔnǎ xi xá nsunda, hangue asta ya ɛnxɛ da nehma da baɖi nehe.

Ajuǎ ne ga pɛ'tshɥ 'nara te strá nt'axi

¹³ Hangue beñɥ xá hño de nú'a te gatho gui 'yɔthɥ, ne nsuhɥ xá hño, ne xi da tɔ'mhɥ nú'ɥ ya japi ma da 'ra'ahɥ Ajuǎ po rá hñoja'i nu stua yopa penga ma Zidadahɥ ra Jesucristo. ¹⁴ Nubyá ya yá batsi'ihɥ Ajuǎ ne guí ɔtehɥ'a, hangue oxqui beñɥ gui 'yɔt'ehɥ ya ts'ot'ɔt'e ngu nú'ɥ nguí ɔthɥ ma'mɛt'o ante gui camfrihɥ ra Zidada. ¹⁵ 'Yohɥ co ri mfenihɥ strá nt'axi ngu rá nt'axi Ajuǎ nú'a xa huahn'ahɥ pa da pɔhɔ'ihɥ. ¹⁶ Ngue'a Ajuǎ xicaguihɥ ja ra Mǎca T'ofone ena: “Buhɥ xá nt'axi, ngue'a nugui xá nt'axigui.”

¹⁷ Ajuǎ go gue'a ma Dadahɥ nú'a to'o dí aphɥ ma nt'adihɥ, y nú'a go gue'a nehe ma da hñabgahɥ nguenda de gatho nú'a te stá ɔthɥ. Nú'a hinda ma da xúctho nú'ɥ to'o ma da hñá'mba nguenda, hangue mahyoni ga 'yohɥ co rá ntsu Ajuǎ gatho nú'ɥ ya pa ga 'buhɥua ja ra ximhai. ¹⁸ Dí pahɥ gue Ajuǎ bi 'uegaguihɥ de ma nts'o'mɥihɥ nú'a xqui 'ñutca ndu ma dadahɥ. Nu'a bi pɔhɔguihɥ, pe hingue co ra t'axi nixi co ra oro nú'a juadi ne thogui. ¹⁹ Bi pɔhɔguihɥ co rá mǎca ji ra Zidada Jesucristo nú'a bi mani nu mi tho'a, nja ngu 'nara

zi t'uca dɛti xá nt'axi ne hinte ja. ²⁰ Nú'á de ante da thoca ra ximhai ya xqui t'eqe pa da du ne pa da pøhøguih_u, pe hinga 'bestho bi 'ñehe, asta nuya pabya ja bi 'ñehe pa bi pøhøguih_u. ²¹ Nujú dí camfrih_u Ajuá ngue'a bá pɛncah_u'a ra Zidada Jesucristo pa bi du por guecj_u, y 'mɛfa de gue'a Ajuá bi japi bi yopa nte ma'na'qui, ne bá umba rá nsunda. Hangue dí camfrih_u Ajuá, ne dí tø'mh_u da zixcah_u ja rá nsunda nehe.

²² Y stá camfrih_u rá noya Ajuá ne ya stá nxɛcj_u de ma ts'oquih_u pa xa za stá mpe'tsua hmɛteh_u 'na ngu ma'na, hangue xi ma ga mádi_uh 'na ngu ma'na con gatho ma mɛih_u. ²³ Nubyá ya stá yopa 'bɛh_u ma'ra'yo ngue'a ya stá camfrih_u rá noya Ajuá nú'a hinhya'm_u ma da uadi. Nuna ra te dí pɛ'tsh_u de guecua ja ra ximhai ma da uadi da thogui, pe nuna ra 'ra'yo te stá hañhɛbya hinhya'm_u ma da uadi. ²⁴ Ra Mɛca T'ofu ena njaua: Rá te ra ja'i nja ngu 'nara ndapo, ha nú'a gatho te pɛ'tsa nura ja'i'a nja ngu 'nara dɔni.

Nura ndapo da du y nura dɔni da hyøe,

²⁵ pe nurá noya Ajuá hinhya'm_u da uadi.

Y nura noya'a go gue'a ra mɛca noya ya xa si'ah_u.

2

¹ Hangue ya hñɛcj_u gatho nú'a xá nts'o, ngu ra nthate, ra ñohmi, ra nduste, ra nt'etsate, guehya dí xi'ah_u ya hingui 'yøth_u. ² Njah_u ngu 'nara zi bɛtsi xi ts_u ra thuhu dega 'ba, ne ne da zi ndunthi pa da niña, ne'ah_u dá zɛ'ah_u ra thuhu de rá noya Ajuá, pa njab_u ma'na da ndangui ri jamfrih_u, ³ ngue'a nu'ahú ya xcá paɽuah_u rá hñoja'i ra Zidada.

Ra Zidada Jesucristo gue'a ra mudi do bi megui Ajuā ja rá nija nú'a te

⁴ Jonih_u co ra Zidada Jesu nú'a to'o ra mudi do bi megui Ajuā ja rá nija'a nú'a te, y nú'a ra nija'a go guecj_u núj_u stá camfrih_u. Nja ngu nú'a ra mudi do bi utsa ya gado ne bi fote'u, njab_u bi t'utsa nehe ma Zidadah_u ra Jesucristo asta bi tho ja ra ponza. Pe ja rá thandi Ajuā xi ri muui, ne bi hñuts'i'a dega mudi do. ⁵ Y núj_u nehe dí njah_u ngu 'raya do nú'u t'ets'i ja ra jado pa rí te rá nija Ajuā, y Ajuā go gue'a ra gado. Nuj_u go guecj_u dyá macjah_u majuani ngue'a dí peph_u'a. Hanguē ma ga umf_u ma teh_u'a ngu 'nara hñ'a'ti, ngue'a gue'a ri ho Ajuā ga umf_u de rá thuhu ra Zidada Jesucristo. ⁶ Ngue'a Ajuā mi mangan de ra Zidada Jesu ja ra Maça T'ofu, ne ena njaua:

Nugui dí pegui ja ma hnini Sion nuna ra mudi do
pa ma nija,

ngue'a guehna stá huts'i ne xi ri muui ndunthi;
y nuto gatho da gamfri, hinda ma da 'be yá tsa.

⁷ Hanguē núj_u dí camfrih_u ra Zidada Jesu, dí pah_u gue xi xá nsunda, pe nú'u to'o hingui camfri'a, hingui padi ua xá nsunda. Ja ra Maça T'ofu mā njaua de ra Zidada Jesucristo, ne ena:

Nú'a ra do bi fothmab_u 'na lado nuya hyøngu,
nubya gue'a ra mudi do de rá nija Ajuā.

⁸ Ra Maça T'ofu sigui mā de ra Zidada Jesucristo ne ena:

Ya ja'i da za da mfe'tse ja nura do'a, ne da dagui.
Y nu'u tó'o ri mfe'tse, ri mfe'tse ngue'a hingui camfri rá noya Ajuā. Nú'u ma da dagui pa da 'medi ngue'a bi mangan Ajuā da njab_u.

Ya gamfri gue'a rá hnini Ajuá

⁹ Pe nujá go guecj_u rá hniniguih_u Ajuá xa huancah_u ne xá nt'axiguih_u, ne dyá ndá gá macjah_u dí pεph_u Ajuá ra danga ndá, ne dí mañh_u de yá danga 'bεfi nú'a to'o bá tsicj_u de ja ra 'bεxuui pa ga 'b_uh_u ja rá maça ñot'i'a, y nú'a go guesε Ajuá. ¹⁰ Ma'mεt'o himrá hniniguih_u Ajuá, pe nubyá h_u, ya rá hniniguih_u'a. Ma'mεt'o hinstí tsh_uh_u ra huecate, pe nubyá h_u, Ajuá xa huegaguih_u.

Pεph_u Ajuá co ri teh_u

¹¹ Ma zi hmadi cu'ih_u, nú'ah_u gyá nzøhøh_u de guecua ja ra ximhai, dí xi'ah_u gue oxqui beñh_u ya ts'omfeni de ra ximhai, ngue'a nuya ts'omfeni'uh_u go gue'uh_u da za da ts'oc'a ri 'ra'yo teh_u. ¹² 'Yoh_u xá hño ja yá thandi nú'uh_u hingyá gamfri. Nú'ú ri numa'ñ_u'ih_u, ne eñ'ah_u gue gyá ts'oj_u'ih_u, pe nu sta hyanda ri hoga'm_uih_u, ne'uh_u ma da xøcambeni Ajuá nú'a ra pa'a da tha'mba nguenda'uh_u.

¹³ 'Yøteh_u gatho nuya ja'i h_u ra ts'utbi, ngue'a guí camfrih_u ra Zidada. 'Yøteh_u nuri danga ndah_u, ¹⁴ ne gatho nuyá mfats'i'a nú'uh_u xa thuts'i pa da castiga nú'uh_u hingui øt'e xá hño, ha nehe pa da ñamahño de nú'uh_u øt'e xá hño. ¹⁵ Ajuá gue'a rá paha gui 'yøth_u gatho nú'a xá hño, pa njab_u gui co'tuah_u yá ne nú'uh_u ya ja'i ñama'ñ_u de gue'ah_u ne hinte yá fadi.

¹⁶ Nubyá ya hinguí 'b_uh_u ja rá hmanda ra ndaxjua ley, pe hingue ngue'a ya hinguí 'b_uh_u ja rá hmanda ra ndaxjua ley ma gui 'yøth_u ya ts'ocate. Nubyá ma'na mahyoni gui 'yøth_u ra hño, ngue'a gyá 'bεgoh_u de Ajuá. ¹⁷ Hangue mahyoni gui umf_u ra t'equ'ei gatho ya ja'i ngu rí 'ñepi cada 'na de

gue'ᵤ, ne xi gui maḍihᵤ gatho ya cu, ne gui 'yohᵤ co rá ntsu Ajuᵤ, ne gui umfᵤ ndunthi ra t'equ'eᵤi ri dᵤnga ndaḥᵤ.

Ra Zidada Jesucristo bi zeta ya ts'othogui, y njabᵤ ga tsethᵤ nehe

¹⁸ Nu'bᵤ nú'ahᵤ guí 'bᵤhᵤ dega 'bego, 'yᵤta ri hmuhᵤ co ndunthi ra t'equ'eᵤi, hingue hᵤnse nú'ᵤ ja yá hmate ne ya hoja'i, nehe nú'ᵤ xi ya ts'o'mᵤi. ¹⁹ Bᵤ guí tsethᵤ gatho ra nts'o'mᵤi t'ᵤ't'ahᵤ masque hinte go xcá ᵤthᵤ, hᵤnse ngue'a xcá camfrihᵤ Ajuᵤ, nu'bᵤ há, guí ᵤthᵤ xá hño ja rá thandi Ajuᵤ. ²⁰ Pe nu'bᵤ dra castiga'ihᵤ ngue'a guí ᵤthᵤ nú'a hingui ho, ne guí tsetathohᵤ, xí njabᵤ, ¿ha gue da t'e'ts'a ri nsuhᵤ? Hina, hinda za. Pe nu'bᵤ guí sufrihᵤ ngue'a guí ᵤthᵤ ra hño ne gatho guí tsetathohᵤ, nu'bᵤ há, guí ᵤthᵤ xá hño ja rá thandi Ajuᵤ. ²¹ Ajuᵤ bi huancahᵤ pa ga tsethᵤ ya ts'othogui ngu nú'a bi zeta ra Zidada Jesucristo. Nú'a xi bi zeta ya ts'othogui nsinque te ma ts'oqui mi tu, hᵤnse po rá nguecᵤ, hangue rí 'ñepcahᵤ ga tsethᵤ nehe ngu bi zeti'a. ²² Nu'á hinhya'mᵤ bi 'yᵤt'a ni 'nara ts'oqui, nixi to bi hyat'i. ²³ Ora mi ts'ani'a, nu'á himi thadi. Ora mi hna'mbabi, nu'á himbi nᵤt'e. Nu'a mi ᵤt'e, hᵤnse mi tsocuatho ja rá 'yᵤ Ajuᵤ ngue'a go gue'a padi da 'yᵤt'a ra ts'ᵤtbi ngu rí 'ñehe. ²⁴ Ma Zidadahᵤ ra Jesu bi hñasca gatho ma ts'oquihᵤ nuni ja ra pont'i habᵤ bi du'a. Bi du'a pa bi 'uegaguihᵤ de ra ts'oqui pa da za ga 'bᵤhᵤ xá nt'axi. Nú'a xi bi thogui 'raya dᵤnga ᵤgui pa go bi hñasca ma ᵤguihᵤ. ²⁵ Nujá ndí njahᵤ ngu 'raya deti xqui nxani habᵤraza, pe nubyá ya stá yopa penguihᵤ co ma hoga Ma'yohᵤ nú'a to'o ri supca ma tehᵤ.

3

'Nara ts'ofo pa ya medinthati

¹ Nú'ah_u 'bɛhñah_u, 'yɔta ri dameh_u, pa njab_u nu'b_u ri dameh_u hingyá gamfri, da za da gamfri'_u nsinque gui zofoh_u, hɔnse ngue'a da hyanda ri hoga'maih_u. ² Da gamfri'_u ngue'a da hyandi gue guí 'yoh_u xá nt'axi, ne ngue'a xi di ja ri t'equ'eih_u. ³ Odi oda ri mfenih_u ra nthoqui de ri stah_u, nixi de nú'a ra oro gui hñuxh_u, ne nixi de nú'a ra he gui hñuxh_u pa da hnequi mahotho'ih_u. ⁴ Nu'a mahyoni gui 'yɔth_u, go da beñh_u gui nhyocj_u de mbo ja ri corasoh_u co 'nara nthoqui nú'a hinda ma da ts'oqui. Gui hñoja'ih_u ne gui 'buh_u co 'nara hoga'mai, ngue'a guehna ri ho Ajuá. ⁵ Njah_u nehe ngu bi nja nú'u ya hoga 'bɛhñá mi 'b_u maya'b_u, xi mri hñoqui xá hño mbo ja yá coraso, mi camfri Ajuá ne mi ɔta yá dame. ⁶ Ngu ra Sara, xi bi 'yɔta rá dame nú'a mrá thuhu ra Abrá, ne xi bi jamasu'a, y asta mi embi gue go mi gue'a rá hmu. Nu'ah_u da za gui njah_u ngu nú'a ra 'bɛhñá'a 'b_u gui 'yoh_u xá hño, ne hingui tshu gatho nú'a da 'ñehe. ⁷ Nú'ah_u 'ñøhøh_u, 'buh_u xá hño co ri 'bɛhñah_u ngu nú'a ri manda Ajuá, ngue'a Ajuá xa 'ra'ah_u 'nada ra te mahyεgui con gue'_u, ne ngue'a hinga mahyεgui yá ts'ɛdi con gue'ah_u. Hangue numansuh_u'u pa njab_u Ajuá da 'yɔde nú'a gui 'yapabih_u.

Mahyoni da sufri nú'a to'o ɔt'a ra hño

⁸ Nubyá, nú'ah_u grí gathoh_u, pɛ'tsh_u 'nada ra mfeni, hñu'mbah_u yá mai nú'u to'o tu yá mai, mádih_u 'na ngu ma'na, pɛ'tsh_u ra nthecate 'na ngu ma'na, ne oxqui 'ñexh_u 'na ngu ma'na. ⁹ Oxqui ɔ'tuah_u ra nts'o'mai nú'u to'o ɔ't'ah_u ra

nts'o'mui, nixi gui tsañhu nú'u to'o tsañ'ahu. Nu'a gui 'yøth, 'yaphu Ajuā da japabi'u, ngue'a Ajuā xa huahn'a'ihu pa gui 'yøth njabu, ne pa da jap'a'ihu'a. ¹⁰ Xa nt'ofu ja ra Maca T'ofu ne ena njaua:

Nu'a tó'o ne da 'mu 'nara hoga'mui gathu ya pa de rá te,

dá su rá ne pa hinda nhyate,
ne hinda manga ya ts'onoya.

¹¹ Dá 'uegue de ya ts'oqui ne dá 'yøt'a ra hño.

Dá 'yøt'a ra ts'edi pa da 'mu te rá 'ñentho, ne hindra necatuhni.

¹² Ngue'a Ajuā ri japa nú'u to'o øt'a ra hño,
ne øtuabi yá nt'adi'u.

Pe nuya ts'o'mui, hini japabi'a.

¹³ ¿To'o gue'a da 'yøt'ahu 'nara nts'o'mui 'bu guí øth ra hño? Jo'o. ¹⁴ Pe nu'bu guí sufrihu ngue'a guí øth ra hño, nu'bú guí njapihu. Hangué oxqui tsuhu te da t'øt'ahu, nixi da du ri muihu.

¹⁵ Xøcambenihu ma Zidadahu ra Jesucristo ja ri corasohu, ne gui ja gui pahu hanja gui thätuah nú'u to'o da 'yan'ahu de ri jamfrihu. Haha, gui thādihu, pe co 'nara t'equ'ei ne hingue dega nt'ets'i.

¹⁶ Hangué 'yohu xá hño co ri mfenihu strá nt'axi, pa njabu da 'be yá tsa gathu nú'u to'o ñama'ñu de gue'ahu. Nu'á ñama'ñu de gue'ahu ngue'a guí tenbah rá 'mui ra Zidada Jesucristo.

¹⁷ 'Bu Ajuā go rá paha pa gui sufrihu, ma'na xá hño gui sufrihu ngue'a guí øth nú'a xá hño, pe hingue gui sufrihu po 'nara nts'o'mui gui 'yøth.

¹⁸ Nehe ra Zidada Jesucristo bi sufri. Nú'á 'na'quitho bi du pa bi hñasca ma ts'oquihu. Nú'á hinte ma ts'oqui mi tu pe bi du por guecju núju

dyá 'yøt'ats'oquih_u. Bi njab_u pa bi za dá jonih_u co Ajuá. Dí pah_u gue xi majuaní bi thopa rá ndo'yo, pe rá zi ndahi hina. ¹⁹ Ha nu mi du, bi ma bá ña ja yá thandi nú'_u to'o ya mi jot'a ja ra nidu. ²⁰ 'Ra de gue nú'_u ya ja'i'_u go gue'_u mi 'bui de nú'_u ya pa mi 'b_u ra Noé. Nuya ja'i'_u himbi ne bi 'yøte Ajuá, y nú'b_u mi hoca ra arca ra Noé, Ajuá bi m'e'tsa ndunthi ra pacencia pa 'b_u xa ntsø'mahma'_u, pe himbi ne. Hangue hønse hñato ya ja'i bi bongui de ra nzøthe ngue'a hønse gue'_u xqui 'yøte Ajuá, hangue himbi jat'a ja ra dehe ngue'a bi yut'a ja ra arca. ²¹ Ha nu mi nhyaxa ja ra dehe nú'_u ya ja'i mi 'b_u mbo ra arca, gue'a 'nara nt'udi de nú'a ra sistehe t'øt'ebya. Nura sistehe'a hingo gue'a pa da t'axca ma ndo'yoh_u, nú'á go gue'a pa da t'axca ma mfenih_u, ne go gue'a 'nara nt'udi de ma mpøhøh_u. Stá mpøhøh_u ngue'a bi du ne bi yopa nte ma Zidadah_u ra Jesucristo. ²² Nep_u nú'á bi yopa mengui pa mahets'i, ne bí huhnibya ja rá 'ñei Ajuá. Ne bí o ja rá 'yε gatho ya εnxε nú'_u hā ra ts'utbi ne hā ra ts'edi.

4

Pεph_u Ajuá co nú'a ra mfadi ne ra ts'edi xa 'ra'ah_u'a

¹ Ra Zidada Jesucristo xi bi sufri, hangue ne'ah_u rí 'ñep'ah_u gui hñañh_u gatho nú'a da 'ñep'ah_u ne gui sufrih_u ngu bi nja'a. Ngue'a nu'a tó'o xa sufri, go gue'a ya xa 'uegue de ra ts'oqui. ² De gui 'buh_uua ja ra ximhai, mahyoni gui 'uegueh_u de ya ts'oqui, pa njab_u da za gui 'yø'tuah_u rá paha Ajuá, y hingo gui 'yø'tuah_u rá paha ri ndo'yoh_u.

³ Ma'met'o nguí øth_u nehe ngu nú'a øtbya nú'u hingyá gamfri. Nguí øth_u ya ts'ot'øt'e, nguí beñh_u ya ts'omfeni pa nguí øth_u gatho nú'a xi xá nts'o, nguí 'yoh_u ja ra ntixfani ne ja ra nts'o'yo. Nguí øt'atuhnih_u hab_u ngrí nti_u. Nguí xøcambeni_u ya c'oi nú'u ni ts'u hiní 'ñepi dra søcambeni. Pe nubyá ya dá gue'a xcá 'yøth_u. ⁴ Nubyá nuya ja'i hingyá gamfri hingui tsa da baði hanja ya hingrí 'ñoh_u'u ja yá ts'ot'øt'e nú'u øt'e'u, hangue nubyá ñama'ñu'u de gue'ah_u. ⁵ Pe nuya ja'i'u pe'tsi te ma da dapa nguenda Ajuá nú'a to'o ma da hñá'mba nguenda gatho nú'u te, ne nú'u ya xa du. ⁶ Nehe nú'u ya xa du, ne'u ya xqui ts'ofu de rá noya Ajuá, pa njab_u masque ya xa du yá ndo'yo'u, ma da yopa me'tsa ma'na ra 'ra'yo te nú'a ma go da umbabise Ajuá.

⁷ Ya ts'atho ya pa ri 'bedi pa da nja ra ngaxhmai, hangue xi da nsuh_u xá hño, ne oguí tsayah_u gui 'yapabih_u Ajuá. ⁸ Nu'a xi mahyoni gui 'yøth_u, mádi_u 'na ngu ma'na, ngue'a co ra hmáte da za gui mpunba ts'oquih_u 'na ngu ma'na. ⁹ Nehe 'ñumba ntsayah_u 'na ngu ma'na ja ri nguh_u ne ote guí mañh_u. ¹⁰ Cada 'na de gue'ah_u peh_u nú'a ra 'befi xa 'ra'ah_u Ajuá co nú'a ra ts'edi ne ra mfaði xa 'ra'ah_u, pa njab_u da za gui mfaxh_u 'na ngu ma'na ne gui nhyoga mefi_u de hangutho ya 'befi xa 'ra'ah_u Ajuá po rá hñoja'i. ¹¹ 'B_u 'na xa t'umba ra 'befi pa da nzote, dá nzote xá hño ngu nú'a mąnga rá noya Ajuá. Ha nu'b_u 'na xa t'umba ra 'befi pa da mfaste, dá mfaste co nú'a ra ts'edi xa umbabi Ajuá. 'Yøth_u njab_u pa da hnequi rá nsunda Ajuá ja ri 'mui_u de rá thuhu ra Zidada Jesucristo, ngue'a nu'á go rá meti ra nsunda ne go ri manda'a pa

nzantho. Njabu gue'a.

Ya gamfri mahyoni da sufri

¹² Ma zi hm̄adi cu'ihu, odi tu ri m̄aihu ngue'a guí thohu ya ts'othogui. Nixi gui beñhu gue ngue'a gyá gamfrihu hinda za gui thohmahu njabu, pe mahyoni gui thohu njabu pa ma'na da zedi ri jamfrihu. ¹³ Nu'a gui 'yøthu, johyah, ngue'a grí sufrihu ngu bi sufri ma Zidadahu ra Jesucristo. Ngue'a nu'bu grí sufrihu, ma xi gui johyah nu xcrí hyanthu stua yopa penga ra Zidada Jesu con gatho rá nsunda'a. ¹⁴ 'Bu tsañ'ahu ya ja'i ngue'a xcá camfrihu ma Zidadahu ra Jesucristo, padihu gue guí njapihu, ngue'a ra Maca Ndañi 'bui con gue'ahu ne fax'ahu. Xi majuani, nuya ja'i tsani Ajuá, pe pa gue'ahu ri hnequi rá nsunda Ajuá ja ri 'm̄aihu. ¹⁵ Pe ni 'na de gue'ahu oxqui sufrihu po 'nara nthote, nixi po 'nara mfe, nixi po 'nara nts'o'm̄ai, nixi por gui hñøthu habu hiní 'ñep'ahu. ¹⁶ Pe nu'bu grí sufrihu hønse ngue'a gyá gamfrihu, hinga 'nara 'betsa'a. Xøcambenihu Ajuá ha, ngue'a gyá gamfrihu.

¹⁷ Ya bi zø ra ora gue rá ts'utbi Ajuá ma dí m̄adi co ya gamfri. Hangué nu'bu rá ts'utbi Ajuá ma dí m̄adi con guecaguihu, ¿xihma nú'u to'o ri utsabi rá noya Ajuá, tengu sta tha'mba nguenda'u? ¹⁸ Nu'bu ya hoja'i xá hñei pa da mpøhø'u, ¿xihma nú'u ya ts'o'm̄ai ne ya 'yøt'ats'oqui gá ja'i, tengu xi ma da thogui'u? ¹⁹ Hangué 'bu dí sufrihu ngue'a dí ø'tuah rá paha Ajuá, ma ga siguihu ga øthu nú'a xá hño ne ga tsocuathohu gatho ja rá 'ye Ajuá, ngue'a go bi hyogaguihu'a, y nu'á hinda ma da hyegaschu.

5

'Nara ts'ofopa ya gamfri

¹ Nú'ah_u gyá ndah_u de ya nija, dí zo'ah_ubya. Nugui drá nda nehe de rá nija Ajuá, ne dá handi ne dí damajuani de nú'uh ya ts'othogui bi thogui ra Zidada Jesucristo. Y ngugui ngu'ah_u ma ga 'b_uh_u mahyεgui con gue'a ja rá nsunda nú'a ma da hnequi nu stua yopa pengui'a. ² Jamasuh_u nú'uh ya gamfri xa 'ra'ah_u Ajuá gui suh_u, ngu 'raya hoga ma'yo xi ri jamasu xá hño yá deti. Suh_u con gatho ri pahah_u ngu nú'a ri ho Ajuá. Peh_u nura 'bεfi'a con gatho ri m_uih_u, hingue gui mpefi_u pa gui tøm_uh_u gue da t'a'ah_u ra boja. ³ Oxqui ma gui ndanguih_u de nú'uh grí suh_u. Nu'a gui 'yøth_u, 'yoh_u xá hño, pa njab_u da dεn'a ri 'm_uih_u'u. ⁴ Y nu stua yopa pengui nú'a ra nda de gatho ya ma'yo, ma da 'ra'ah_u 'nara thah_u xi xá nsunda, ne hinhya'm_u da thegue.

⁵ Nehe nu'ah_u basja'ih_u, dí xi'ah_u gue gui 'yøteh_u ya nda de ra nija. Y gatho'ih_u, 'ñøteh_u 'na ngu ma'na, ne oxqui 'ñets'ih_u nixi gui nøt'eh_u, ngue'a rá noya Ajuá ena njaua:

Ajuá hingui faxes nú'uh to'o ri 'ñets'i ne ri nøt'e, pe nu'uh tó'o hingyá nøt'e ne hingyá 'ñets'i, nu'uh h_u fats'i.

⁶ Hangué ogrí 'ñets'ih_u, nixi gui nøt'eh_u. Nu'a gui 'yøth_u, hanithoh_u gatho nú'a bí pεhn'ah_u Ajuá nú'a h_u ra ts'edi, pa njab_u nu'uh ma da 'ñe'ts'a ri nsuh_u 'mεfa nu sta zø ra ora. ⁷ Gatho ri dum_uih_u go da tsocuah_u Ajuá, ngue'a go gue'a ri su'ah_u ne hup'a ri m_uih_u.

⁸ Xi da nsuh_u, ngue'a nura ts'ondahi go gue'a ma ncontrah_u ne 'yo gatho ja rá nguni ra ximhai honi to'o da hyat'i. Nu'á nja ngu 'nara dumanthuhu gá zate mafi ne 'yo honi to'o da za. ⁹ Hangué dá zedi ri jamfrih_u ne gui nø'tuah_u ra ts'ondahi. Beñh_u gue nuya thogui guí thoh_u, gue'u thogui nehe nú'u ma'ra ya cu 'bui gatho ja rá nguni ra ximhai. ¹⁰ Pe hinga nzantho ma gui thoh_u ya ts'othogui, hangué odi tu ri muih_u, ngue'a Ajuá ra dangui rá hñoja'i pa gue'ah_u, y nu'á go gue'a da 'ra'ah_u ra ts'edi pa ma'na da nja ri jamfrih_u, ne pa gui tsetih_u ya ts'othogui, pa njab_u gui 'buh_u xá hño. Nu'á po rá hñoja'i xa huahn'ah_u pa gui 'buh_u ja rá nsunda pa nzantho ngue'a guí 'nathoh_u co ma Zidadah_u ra Jesucristo. ¹¹ Ajuá go rá meti ra nsunda, ne go ri manda'a pa nzantho. Njab_u gue'a.

Ya nzenjua pɛhna ra apostol Pedro nu mi uadi rá carta

¹² Dí pɛhn'ah_ub_u nuna carta co nuni ma hoga cuh_u ra Silvano. Hinga ndunthi ya noya dí op'ah_u, pe dí op'ah_u pa ga nup'a ri mfenih_u, ne pa ga xi'ah_u gue nú'a ra maça noya xcá camfrih_u go gue'a xi majuani rá noya Ajuá, ne go gue'a xicj_u de rá hmáte'a, hangué dí xi'ah_u gui sigui gui camfrih_u xá hño.

¹³ Ri fat'ajuá'ih_u nuya cu 'bucua ja ra nija nuua ra hnini xa thu'mbabi Babilonia. Nuy_u guehy_u ya cu xa huahna Ajuá ngu xa huahn'a'ih_u nehe. Nehe ri fat'ajuá'ih_u ra cu Marco núni dí ja ra uenda gue ma t'u. ¹⁴ Nubyá, go dí xi'ah_u gui nzenjuah_u 'na ngu ma'na co 'nara nthu'fi dega hmáte.

Gui 'buh_u te rá 'ñenthó gatho nú'ah_u guí camfrih_u ma Zidadah_u ra Jesucristo. Njab_u gue'a.

**Ra 'Ra'yo Testamento
New Testament in Otomi, Mezquital (MX:ote:Otomi,
Mezquital)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Mezquital

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomi, Mezquital

ote

Mexico

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Mezquital

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2023 from source files dated 29 Jan 2022

c6437f19-566b-5232-8b2a-5c88e5a5622b